

Financování a hospodaření obcí, krajů, zadluženost, inkaso sdílených daní, rozpočet a legislativní změny r. 2017

VIII. KONFERENCE O HOSPODAŘENÍ A FINANCOVÁNÍ MĚST A OBCÍ

Ministerstvo financí

duben 2017

Hospodaření obcí a krajů v roce 2016 a 2017

Zadluženost

Státní rozpočet 2017 (dotace a daňová predikce)

Aktuální dění v RUD r. 2017

Rozpočtová odpovědnost

Hospodaření obcí a krajů v roce 2016 a 2017

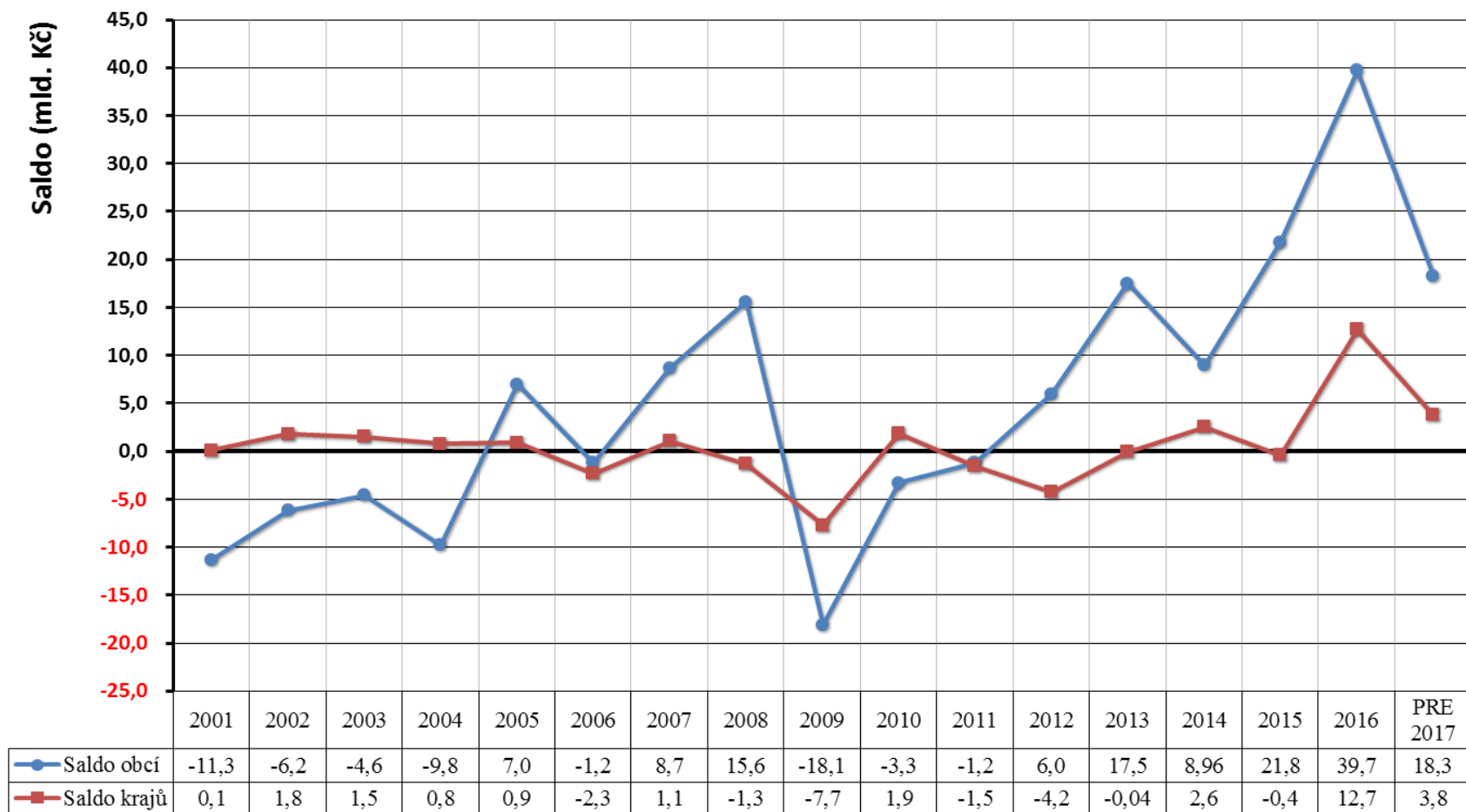
(vývoj daňových příjmů a jejich plnění)

Hospodaření obcí a krajů

Vývoj salda hospodaření obcí a krajů v letech 2001 až 2017 (v mld. Kč)

Roky

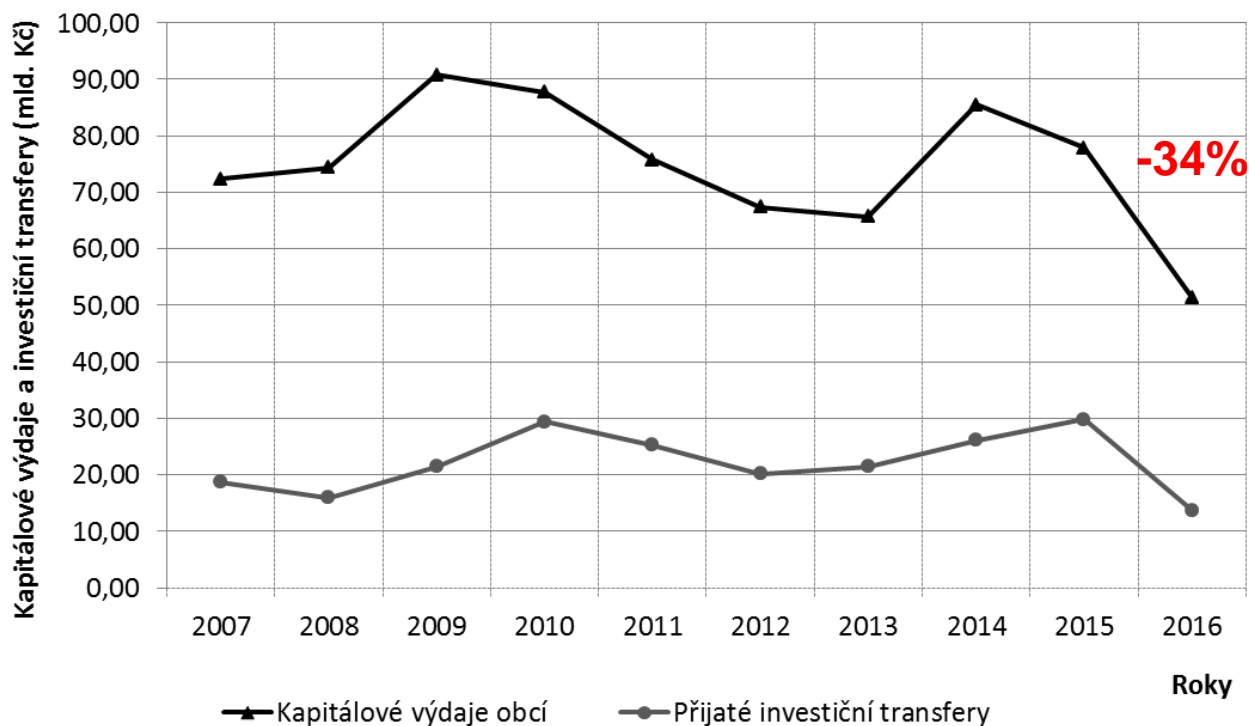

Příjmy a výdaje obcí a krajů v roce 2015-2017

v mld. Kč	2015		2016		PRE 2017		Index 16/15		Index 17/16	
	Obce	Kraje	Obce	Kraje	Obce	Kraje	Obce	Kraje	Obce	Kraje
Daňové příjmy	175,4	50,9	190,8	58,7	198,1	62,2	108,8%	115,3%	103,8%	106,0%
Nedaňové příjmy	30,6	5	30,3	4,2	30,7	5,2	99,0%	84,0%	101,3%	123,8%
Kapitálové příjmy	5,3	0,3	7,8	0,6	6,4	0,4	147,2%	200,0%	82,1%	66,6%
Přijaté transfery	68,1	104,6	50,1	104,7	42,9	103,7	73,6%	100,1%	85,7%	99,0%
Příjmy celkem	279,4	160,8	279,0	168,2	278,1	171,5	99,9%	104,7%	99,7%	101,9%
Běžné výdaje	179,7	133,9	187,8	141,1	196,9	148,8	104,5%	105,4%	104,8%	105,4%
Kapitálové výdaje	77,9	27,3	51,4	14,5	62,9	18,9	66,0%	53,0%	122,3%	130,5%
Výdaje celkem	257,6	161,2	239,3	155,6	259,8	167,7	92,9%	96,5%	108,6%	107,8%
Saldo	+ 21,8	-0,4	+ 39,7	12,7	+ 18,3	3,8	182,1%			

Kapitálové výdaje a investiční transfery u obcí

Co způsobuje nízkou úroveň investičních výdajů obcí ?

- zahájení nového programového období pro čerpání prostředků z EU
- pro obce s malým rozpočtem je náročná víceméně každá větší investice, neboť v jejich rozpočtech po uhrazení provozních výdajů zůstává velice málo finančních prostředků.

Pozn.:

- obce volají po dotačních programech pro malé obce

Vlivy na vývoj daňového inkasa v roce 2016

DPH

- výraznější pokles vyplácených nadměrných odpočtů – důsledek zavedení kontrolního hlášení a rozšiřování mechanismu přenesení daňové povinnosti (cílí na neoprávněné nároky a nadměrné odpočty DPH)
- meziročně vyšší růst spotřeby domácností a vlády
- navýšení podílu krajů na DPH od ledna 2016 a obcí od ledna 2017

DPFO

- navýšení mezd zaměstnanců v podnikatelské sféře
- navyšováním platů ve veřejné správě
- snižování míry nezaměstnanosti
- navýšení podílu RUD obcí a krajů od 1. 1. 2016

DPPO

- pozitivní vývoj ekonomiky
- efektivnější výběr daně (kontrolní akce Finanční správy)

Daňové příjmy obcí: 12/2015 vs. 12/2016 (skutečnost)

Ukazatel	Období		Meziroční srovnání	
	12/2015	12/2016	tis. Kč	%
Daňové příjmy	175 393 674	190 750 552	15 356 879	108,76%
z toho:				
Daně z příjmů fyzických osob	38 924 081	44 780 453	5 856 372	115,05%
z toho:				
<i>ze závislé činnosti a funkčních požitků</i>	32 050 790	37 179 317	5 128 527	116,00%
<i>z příznání</i>	3 155 179	3 788 381	633 202	120,07%
<i>z kapitálových výnosů</i>	3 717 318	3 812 494	95 176	102,56%
Daně z příjmů právnických osob	41 200 035	45 762 184	4 562 149	111,07%
z toho:				
<i>daň z příjmů právnických osob</i>	34 796 809	39 600 563	4 803 754	113,81%
<i>daň z příjmů právnických osob za obce</i>	6 402 784	6 161 620	-241 164	96,23%
<i>daň z příjmů právnických osob za kraje</i>				
Daň z přidané hodnoty	68 760 718	72 522 539	3 761 821	105,47%
Daně a poplatky z vybraných činností a služeb	16 174 674	17 098 709	924 035	105,71%
z toho:				
<i>poplatky a odvody v oblasti život. prostředí</i>	2 727 915	2 900 687	172 772	106,33%
<i>místní poplatky z vybraných čin. a služeb</i>	5 128 152	5 175 216	47 064	100,92%
<i>ostatní odvody z vybraných čin. a služeb</i>	5 610 479	6 221 435	610 957	110,89%
<i>správní poplatky</i>	2 708 128	2 801 371	93 243	103,44%
Daň z nemovitých věcí	10 333 821	10 585 655	251 835	102,44%
Ostatní daňové příjmy	247	1 008	761	408,18%
Stav na bankovních účtech	97 365 096	125 177 292	27 812 196	128,56%

Vývoj celostátního inkasa DPH, DPFO, DPPO

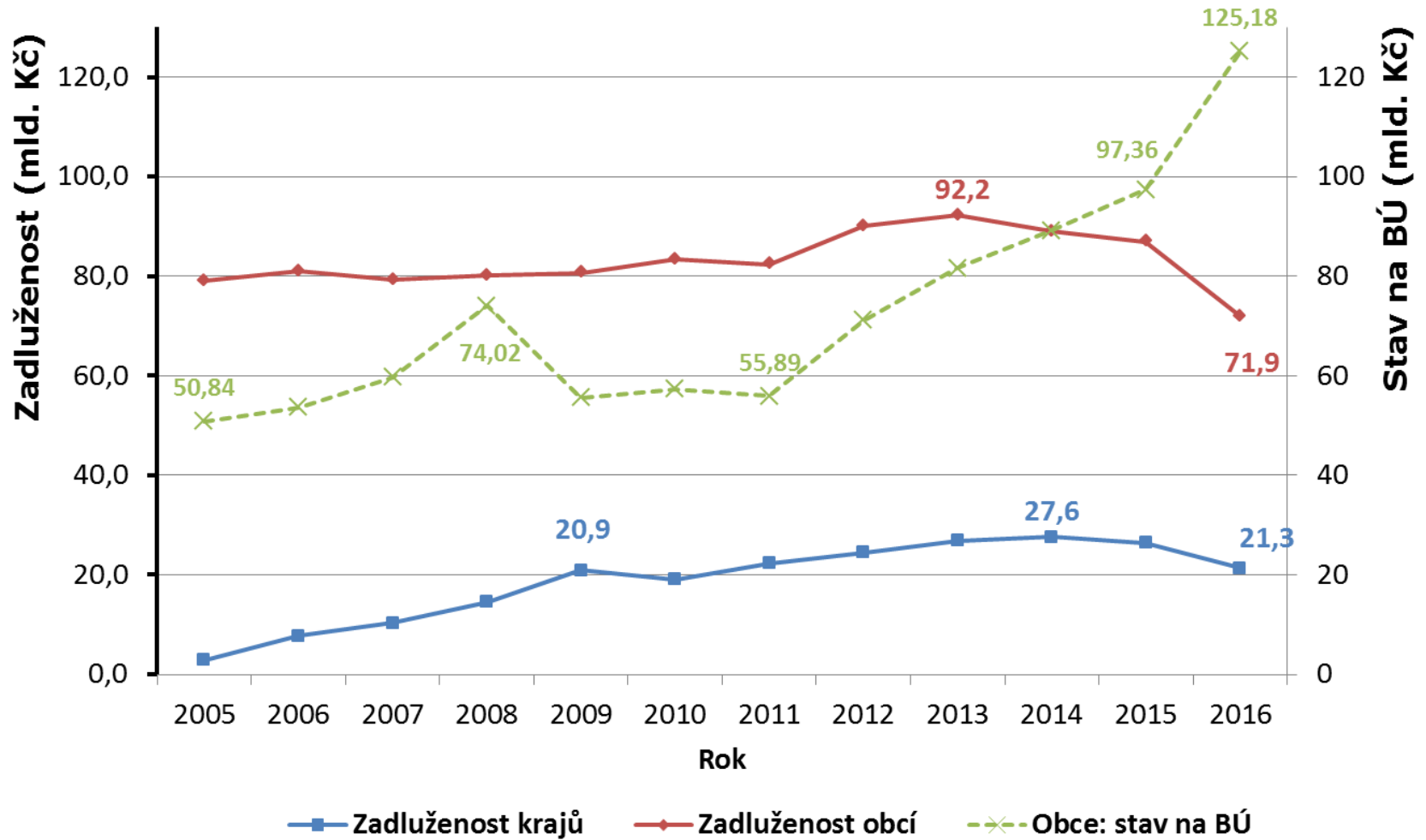
DPH, DPFO, DPPO					Březen 2017	
mld. Kč	2013	2014	2015	2016	2017	Graf
1. Q	141,16	154,51	144,03	155,18	169,25	
2. Q	275,79	296,23	293,64	321,94		
3. Q	418,17	444,18	457,42	500,30		
4. Q	570,82	602,08	633,70	686,83		
Březen	141,157	154,51	144,03	155,18	169,25	
					Meziroční rozdíl: 14,1 mld. Kč Meziroční index: 109,1%	

Zadluženost a rozp. odpovědnost

Zadluženost obcí a krajů v letech 2005-2016; stav na BÚ

kraje	26,4	21,3	- 19 %
obce	86,9	71,9	- 17 %

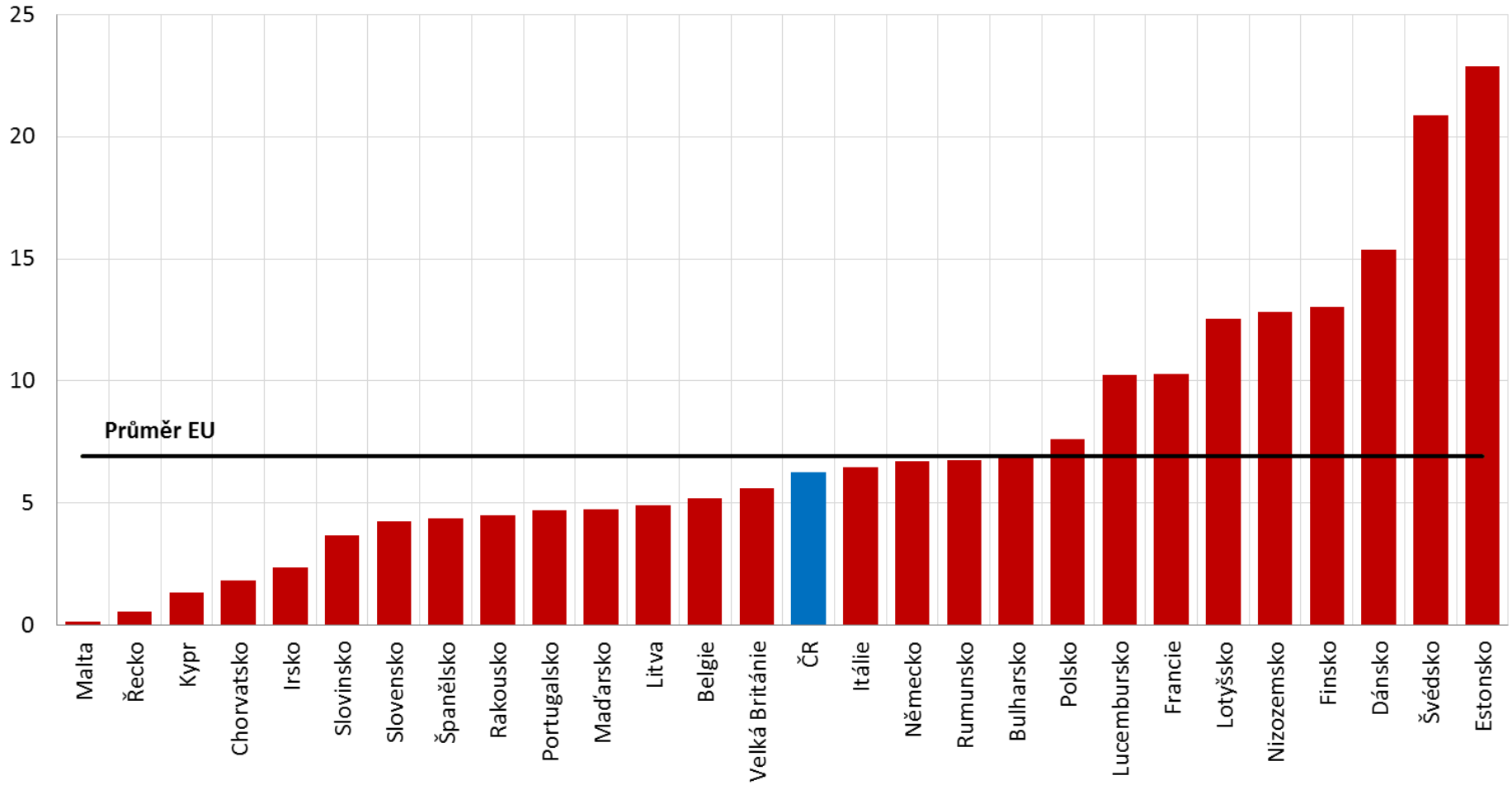
Zadluženost obcí a krajů v letech 2005-2016

v mld. Kč

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kraje	7,7	10,4	14,6	20,9	19,1	22,3	24,5	26,8	27,6	26,4	21,3
<i>Index</i>	<i>265,5%</i>	<i>134,5%</i>	<i>140,8%</i>	<i>143,2%</i>	<i>91,4%</i>	<i>116,8%</i>	<i>109,9%</i>	<i>109,4%</i>	<i>103,0%</i>	<i>95,7%</i>	<i>80,7%</i>
Obce	81,0	79,3	80,1	80,6	83,3	82,4	90,0	92,2	88,9	86,9	71,9
<i>Index</i>	<i>102,4%</i>	<i>97,9%</i>	<i>101,0%</i>	<i>100,7%</i>	<i>103,3%</i>	<i>98,9%</i>	<i>109,2%</i>	<i>102,4%</i>	<i>96,4%</i>	<i>97,8%</i>	<i>82,7%</i>
DSO	2,2	2,5	2,5	2,6	2,7	2,5	2,6	2,6	2,6	2,9	2,4
<i>Index</i>	<i>137,5%</i>	<i>113,6%</i>	<i>100,0%</i>	<i>104,0%</i>	<i>103,8%</i>	<i>92,6%</i>	<i>104,0%</i>	<i>100,0%</i>	<i>100,0%</i>	<i>111,5%</i>	<i>86,2%</i>
CELKEM	90,9	92,2	97,2	104,1	105,1	107,2	117,1	121,6	119,1	116,3	95,4
<i>Index</i>	<i>108,9%</i>	<i>101,4%</i>	<i>107,1%</i>	<i>101,0%</i>	<i>101,0%</i>	<i>102,0%</i>	<i>103,8%</i>	<i>103,8%</i>	<i>97,9%</i>	<i>97,6%</i>	<i>82,2%</i>

Podíl dluhu místních vlád na celkovém nekonsolidovaném dluhu sektoru vládních institucí v %

Pozn.: údaje za r. 2015; zdroj: Eurostat

Státní rozpočet 2017

zákon č. 457/2016 Sb.

(daňová predikce a finanční vztahy)

Vybrané daňové příjmy obcí a krajů 2016 a 2017

(stav dle daňové predikce – zákon o SR 2017)

mld. Kč	Skutečnost 2016		Predikce 2017		Rozdíl 2017/2016	
	kraje	obce ¹⁾	kraje	obce ¹⁾	kraje	obce
Daň z přidané hodnoty	29,5	72,5	32,0	80,3	+ 2,5	+ 7,8
Daň z příjmů právnických osob celkem	14,6	45,8	14,9	46,9	+ 0,3	+ 1,1
<i>Daň z příjmů právnických osob</i>	14,4	39,6	14,6	40,4	+ 0,2	+ 0,8
<i>Daň z příjmů právnických osob placená obcemi nebo kraji</i>	0,2	6,2	0,3	6,5		+ 0,3
Daň z příjmů fyzických osob celkem	14,6	44,8	15,3	44,8	+ 0,7	0,0
<i>Daň z příjmů fyzických osob - zvláštní sazba</i>	1,4	3,8	1,3	3,5	- 0,1	- 0,3
<i>Daň z přiznání celkem</i>	0,4	3,8	0,3	0,9	- 0,1	- 2,9
<i>Daň ze závislé činnosti celkem</i>	12,8	37,2	13,7	40,4	+ 0,9	+ 3,2
Daň z nemovitých věcí		10,6		10,4		- 0,2
DAŇOVÉ PŘÍJMY CELKEM ²⁾	58,7	173,7	62,2	182,4	+ 3,5	+ 8,7

1) Ve sloupci jsou zahrnuty i daňové příjmy hlavního města Prahy podle § 3 odst. 2 zákona č. 243/2000 Sb., které hlavní město získává jako kraj.

2) Jedná se o propočty vycházející z predikce celostátního inkasa, vliv zpoždění při převodech daňových příjmů v závěru roku není zohledněn.

Finanční vztahy SR k rozpočtům ÚSC v roce 2017

OBCE	2016 (tis. Kč)	2017 (tis. Kč)	index
Příspěvek na výkon státní správy <i>v tom 29 tis. Kč na 1 opatrovance</i>	7 495 652	8 172 286	109,0 %
Dotace na vybraná zdravotnická zařízení • dotace na jedno místo je stanovena na 93 068 Kč	21 685	18 241	84,1 %
CELKEM	7 517 337	8 190 527	
HL. MĚSTO PRAHA	833 725	906 193	108,7 %
CELKEM: obce + Praha	8 351 062	9 096 720	108,9 %
KRAJE	1 069 943	1 140 548	106,6 %
CELKEM: ÚSC	9 421 005	10 237 268	108,7 %

Financování veřejného opatrovnictví 2017 (obce)

Kraj	Počet obyvatel	Opatrovanci	Příspěvek na opatrovnictví	počet opatrovanců na 1 000 ob
Karlovarský kraj	297 804	454	13 166 000	1,52
Ústecký kraj	822 850	1 168	33 872 000	1,42
Olomoucký kraj	634 720	874	25 346 000	1,38
Zlínský kraj	584 676	734	21 286 000	1,26
Královéhradecký kraj	551 421	679	19 691 000	1,23
Plzeňský kraj	576 635	686	19 894 000	1,19
Moravskoslezský kraj	1 213 311	1 431	41 499 000	1,18
Kraj Vysočina	509 475	600	17 400 000	1,18
Pardubický kraj	516 149	580	16 820 000	1,12
Středočeský kraj	1 326 857	1 195	34 655 000	0,90
Liberecký kraj	439 639	394	11 426 000	0,90
Jihočeský kraj	637 834	501	14 529 000	0,79
Praha	1 267 449	829	24 041 000	0,65
Jihomoravský kraj	1 175 023	744	21 576 000	0,63
Celkem	10 553 843	10 869	315 201 000	1,03

- určeno na pomoc obcím, které trpí prudkým nárůstem počtu obyvatel a dětí, pro které musí obce zajistit podmínky pro plnění povinné školní docházky
- **cíl:** navýšení kapacit **základních devítiletých škol** v působnosti a majetku obcí formou modernizace, přístavbami nebo novou výstavbou kmenových a odborných učeben včetně zázemí
- **Do současnosti byly vyhlášeny 4 výzvy pro předkládání projektů:**
 - **V letech 2014 až 2018 bude dokončeno financování 82 projektů se státní dotací 1,8 mld. Kč. To umožní zvýšit počty míst v základních školách téměř o 9000.**
 - **V letošním roce bude zahájeno financování dalších 33 projektů, které budou dokončeny do konce roku 2019 a stát zde uvolní postupně dotace ve výši 775 mil Kč. Počet míst v základních školách se tak navýší o dalších 2000 míst.**
- Z programu se hradí také výstavba jídelen (9%), tělocvičen (12 %) a dalšího zázemí (4%), pokud tato potřeba souvisí s nárůstem počtu dětí.
- **Celkem MF uvolní v letech 2014 – 2019 částku 2,6 mld. Kč.**

Aktuální dění v RUD

Rok 2017

- Navýšení podílu obcí na DPH na 21,4% **cca +2,1 mld. Kč**
- Zrušení 30% podílu obcí na DPFO z podnikání (přiznání) **cca -1,1 mld. Kč**

- Posílení DP příjmů obcí od r. 2017 **cca +1,0 mld. Kč**

Návrh na změnu RUD Libereckého kraje (ST 791)

Obsah návrhu:

Navýšení podílu obcí na DPH z 21,4% na 23,58% od roku 2018.

Finanční dopad:

obce: navýšení podílu na DPH: +8,5 mld. Kč

stát: celkový dopad: -8,5 mld. Kč

Průběh projednávání

- 1. čtení proběhlo dne 1. března 2017. Návrh zákona přikázán k projednání výborům:
 - Rozpočtový výbor
Jednání proběhlo 8. 3. 2017. Projednávání odloženo z důvodu možnosti uplatnění pozměňovacích návrhů.
Termín pro předložení PN je do 10. dubna 2017
 - Výbor pro veřejnou správu a regionální rozvoj
Výbor návrh ještě neprojednal

Výnos na obyvatele a obec při zvýšení podílu DPH na 23,58 %

(v mil. Kč; výnos na obyvatele v tis. Kč)

Počet obyvatel		Obyvatel	Obcí	Současný stav			Navýšení o 8,5 mld. Kč			Rozdíl		
OD	DO			Daňové příjmy 2018	Průměrný výnos na obyvatele	Průměrný výnos na obec	Daňové příjmy	Průměrný výnos na obyvatele	Průměrný výnos na obec	Daňové příjmy	Průměrný výnos na obyvatele	Průměrný výnos na obec
1	99	31 629	445	419	13,2	0,9	440	13,9	1,0	21	0,7	0,0
100	199	148 464	999	1 821	12,3	1,8	1 913	12,9	1,9	92	0,6	0,1
200	499	651 475	1 998	7 709	11,8	3,9	8 098	12,4	4,1	389	0,6	0,2
500	999	973 247	1 378	11 532	11,8	8,4	12 115	12,4	8,8	582	0,6	0,4
1 000	1 999	1 042 569	745	12 398	11,9	16,6	13 023	12,5	17,5	626	0,6	0,8
2 000	4 999	1 262 911	417	15 001	11,9	36,0	15 758	12,5	37,8	757	0,6	1,8
5 000	9 999	964 031	141	11 507	11,9	81,6	12 088	12,5	85,7	581	0,6	4,1
10 000	19 999	970 075	69	11 514	11,9	166,9	12 095	12,5	175,3	581	0,6	8,4
20 000	49 999	1 324 522	44	15 843	12,0	360,1	16 642	12,6	378,2	800	0,6	18,2
50 000	99 999	874 462	12	11 053	12,6	921,1	11 611	13,3	967,6	558	0,6	46,5
100 000	149 999	203 442	2	2 608	12,8	1 304,1	2 740	13,5	1 369,9	132	0,6	65,8
150 000	a více	2 107 016	4	66 994	31,8	16 748,6	70 376	33,4	17 594,0	3 382	1,6	845,4
CELKEM ČR		10 553 843	6 254	168 400			176 900			8 500		

Daňové příjmy zahrnují příjmy dle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní:

§4 odst. 1 písm. b) – DPH

§4 odst. 1 písm. c) – DPFO ze závislé činnosti – sdílená část

§4 odst. 1 písm. d) – DPFO vybírané srážkou podle zvláštní sazby

§4 odst. 1 písm. e) – DPFO z podnikání (z příznání)

§4 odst. 1 písm. f) – DPPO

Daňové příjmy nezahrnují příjmy dle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní:

§4 odst. 1 písm. a) – daň z nemovitých věcí

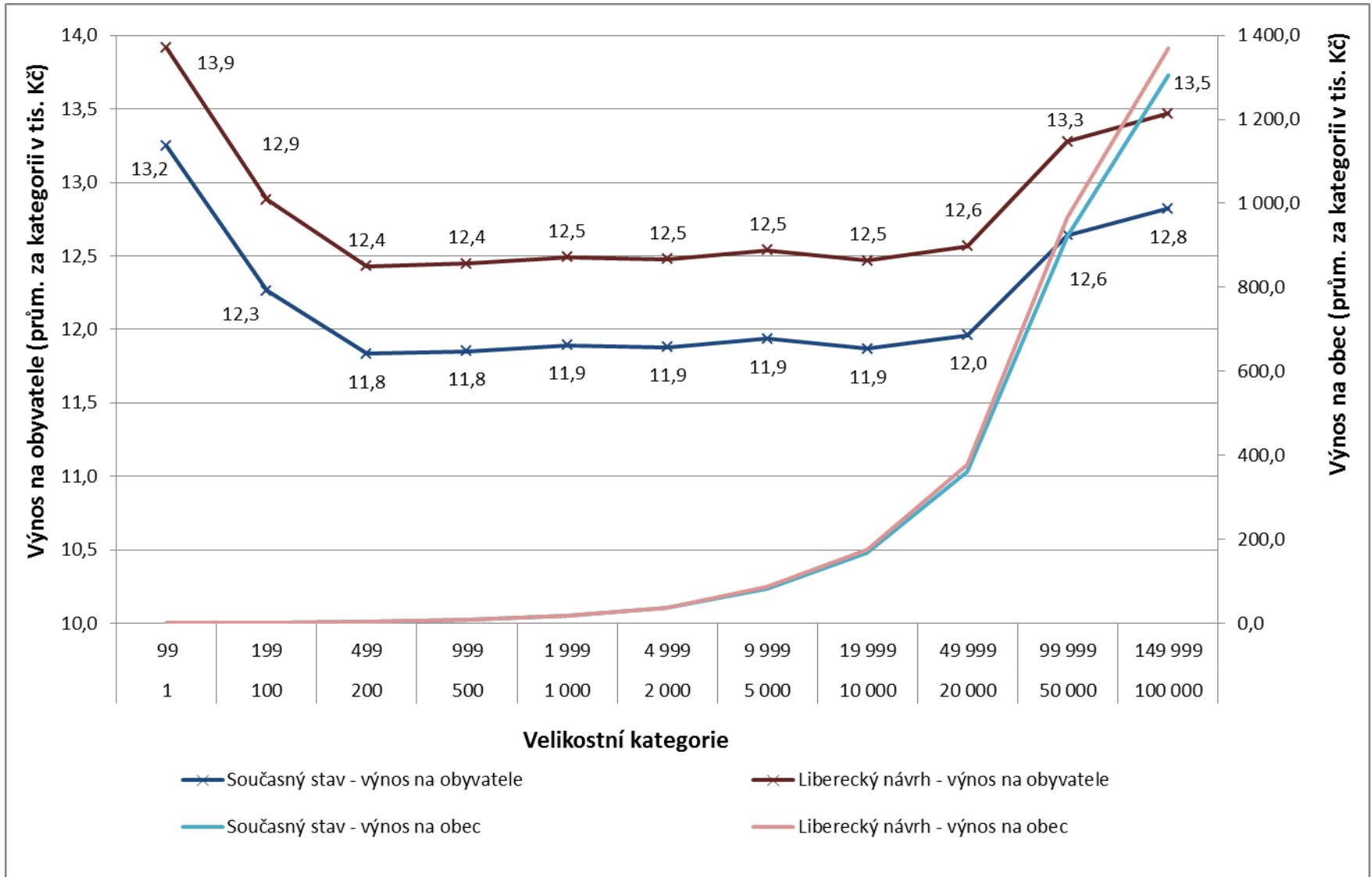
§4 odst. 1 písm. g) – DPPO placenou obcemi (za obce)

§4 odst. 1 písm. h) – DPFO ze závislé činnosti – 1,5% motivace

+ Ostatní daňové příjmy, např. poplatky

Graf dopadů návrhu Libereckého kraje dle velikostních kategorií

Rozpočtové určení daně z hazardu z. č. 187/2016 Sb. (od roku 2017)

Technické hry:

- 35 % státní rozpočet
- 65 % vybrané obce – výnos 2016: 5,22 mld. Kč
 - alokováno dle herních pozic

Ostatní hry (loterie, kurzové sázky, živé hry):

- 70 % státní rozpočet
- 30 % všechny obce ČR – výnos 2016: 0,88 mld. Kč
 - alokováno dle aktuální vyhlášky k RUD

IČ	Obec	Obyv.	Počet dětí ZŠ a MŠ	Hazard v r. 2016 (tis. Kč)	DP dle RUD v r. 2016 (tis. Kč)	Výnos na obyvatele po započtení hazardu (tis. Kč)
600407	Chvalovice	630	0	211 784	8 871	350,25
253294	Česká Kubice	906	64	123 102	11 804	148,90
239232	Kamenné Zboží	563	0	25	5 620	10,03
4498712	Luboměř pod Strážnou	552	0	7	1 567	2,85
239194	Chrást	524	24	40	5 456	10,49
235792	Třebovle	502	28	26	6 667	13,33
303267	Rájec	504	41	25	5 588	11,14
267791	Libice nad Doubravou	867	60	0	10 243	11,81

Pozn.:

DP dle RUD zahrnují: DPH, DPFO, DPPO, daň z nemovitých věcí

Pravidla rozpočtové odpovědnosti

Zákon o pravidlech rozpočtové odpovědnosti (23/2017 Sb.)

– zákon o pravidlech rozpočtové odpovědnosti

- dluhová brzda
- výdajové pravidlo pro stát
- fiskální pravidlo pro obce a kraje

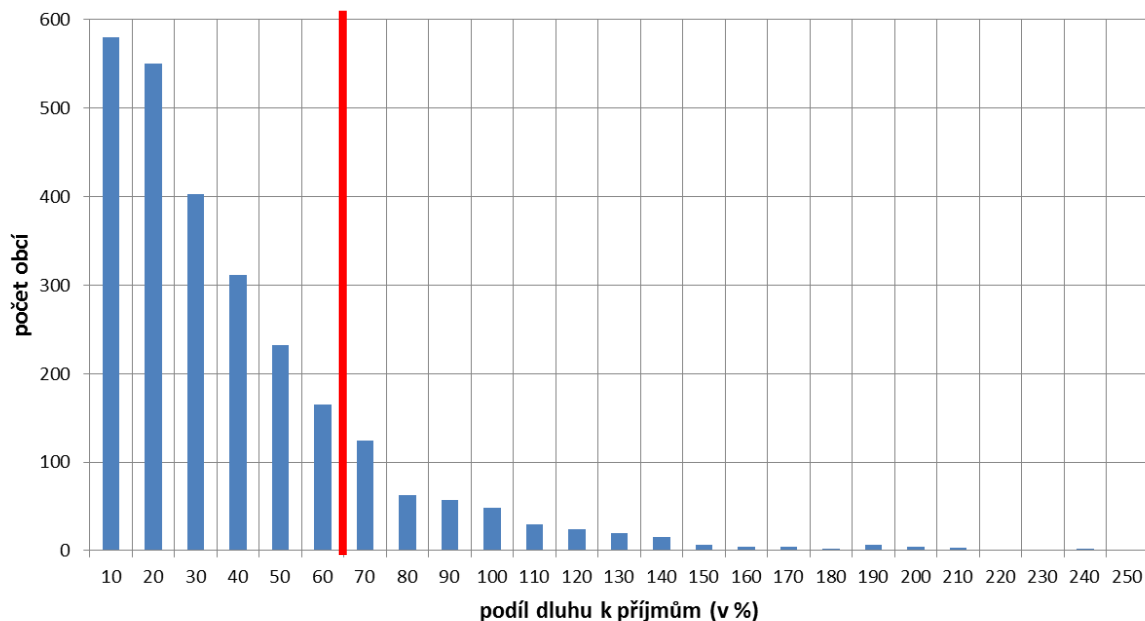
Účinnost:
21.2.2017;
1.1.2018 fisk. pravidlo

– novelizace 19 dalších předpisů (vč. 250/2000 Sb.) – zákon č. 24/2017 Sb., v souvislosti se

- zavedením nových číselných fiskálních pravidel,
- uložení povinnosti veřejným institucím sestavovat střednědobý výhled rozpočtu,
- zavedením pravidel zveřejňování střednědobého výhledu, rozpočtu či rozpočtových opatření
- zřízením Národní rozpočtové rady a zejména volbou jejího předsedy a členů.

- **3596** měst a obcí **bez dluhu**
- **celkem 415** měst a obcí **nad 60 %**
- **8** měst a obcí **zadluženost nad 200 %**
- **průměrná výše zadlužení: 16,4 %**

Středočeský kraj	12,82%
Jihočeský kraj	2,30%
Plzeňský kraj	0,00%
Karlovarský kraj	11,39%
Ústecký kraj	7,48%
Liberecký kraj	9,96%
Královéhradecký kraj	4,46%
Pardubický kraj	15,43%
Kraj Vysočina	7,83%
Jihomoravský kraj	14,46%
Olomoucký kraj	34,57%
Zlínský kraj	23,01%
Moravskoslezský kraj	11,56%
PRŮMĚŘ	11,9%

Hlavní město Praha: 32,07%

Slovensko

Municipality mají na Slovensku omezeno hospodaření:

celkový dluh územní samosprávy nesmí překročit 60 % skutečných běžných příjmů předcházejícího rozpočtového roku,

suma splátek návratných finančních zdrojů nepřekročí v příslušném rozpočtovém roce 25 % skutečných běžných příjmů předcházejícího rozpočtového roku; mezi finanční zdroje jsou řazeny i investiční dodavatelské úvěry a z běžných příjmů se vylučují transfery z jiného subjektu veřejné správy, rozpočtu EU, ze zahraničí anebo stanovené podle zvláštního předpisu, nesmí převzít závazky z úvěrů, půjček nebo jiných dluhů od právnických nebo fyzických osob.

Pokud dluh dosáhne 50 % a více skutečných běžných příjmů předcházejícího roku:

od 50–58 % starosta obce nebo předseda vyššího samosprávného celku je povinný zdůvodnit celkovou sumu dluhu, spolu s návrhem opatření na jeho snížení,

od 58–60 % je obec nebo vyšší samosprávný celek povinen do konce rozpočtového roku vykonat takové změny rozpočtu, které zabezpečí jeho vyrovnanost a schválí na následující rozpočtový rok vyrovnaný nebo přebytkový rozpočet (s jistými výjimkami pro účelem určené prostředky),

nad 60 % a více skutečných běžných příjmů předcházejícího roku jsou samosprávy **povinny zaplatit pokutu** ve výši 5% rozdílu mezi celkovou výší dluhu a 60 % skutečných běžných příjmů předcházejícího rozpočtového roku.

Fiskální pravidla pro místní rozpočty vybraných zemí

Ve skandinávských zemích EU – Finsku a Švédsku – jsou fiskální pravidla pro místní rozpočty upravené zákonem o místních rozpočtech (Local Government Act)

Finsko

Local Government Act, kap. 8, část 65

Územně samosprávný celek připravuje rozpočet a finanční plán na minimálně tři roky, z nichž první je rok rozpočtový. Pokud je v aktuálním roce očekáván deficit, pak musí finanční plán být navržen jako nejhůře vyrovnaný. Pokud z nějakého důvodu nemůže být za maximálně čtyři roky vzniklý deficit pokryt, jednotka musí navrhnout dodatečné konkrétní kroky, kterými deficit bude pokryt během stanoveného období. **V zásadě se tedy vyžadují vyrovnané rozpočty územních samosprávných celků.**

Švédsko

Local Government Act, kap. 8, část 5

Územní samosprávný celek připravuje rozpočet a finanční plán na tři roky, z nichž první je rok rozpočtový. **Rozpočet každé jednotky má být vyrovnaný (ex-ante i ex-post).** Pokud výdaje v určitém roce převyší příjmy, pak takto vzniklý deficit (a čisté jmění) **musí být pokryt (čisté jmění obnoveno) v rozpočtu během následujících dvou let** (tedy na konci třetího roku v plnění rozpočtu).

Nicméně vyrovnané hospodaření se považuje jako minimální požadavek, cílem je spíše přebytkové hospodaření. Běžným a rozšířeným standardem je u švédských municipalit přebytek 2 % jejich příjmů z daní a státních dotací.

Kalkulačka – Rozpočtová odpovědnost

**Aktuální
situace**
Data jsou
uvedena u
konkrétní obce
v záložce
„Rozpočtová
odpovědnost“
na webu
„Monitor“

monitor.mfcr.cz

AKTUÁLNÍ VÝPOČET (OD ROKU 2016)

UNIVERZÁLNÍ KALKULAČKA

AKTUÁLNÍ VÝPOČET (OD ROKU 2016)

Číslo řádku	Ukazatel	Hodnota
1	Příjem v roce 2016	170 644
2	Příjem v roce 2015	208 166
3	Příjem v roce 2014	167 384
4	Příjem v roce 2013	155 748
5	Průměr příjmů za poslední 4 roky ⓘ	175 486
6	účet 281 - Krátkodobé úvěry	0
7	účet 282 - Eskontované krátkodobé dluhopisy (směnky)	0
8	účet 283 - Krátkodobé závazky z vydaných dluhopisů	0
9	účet 289 - Jiné krátkodobé půjčky	0
10	účet 322 - Směnky k úhradě	0
11	účet 326 - Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	0
12	účet 362 - Krátkodobé závazky z ručení	0
13	účet 451 - Dlouhodobé úvěry	27 134
14	účet 452 - Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	0
15	účet 453 - Dlouhodobé závazky z vydaných dluhopisů	0
16	účet 456 - Dlouhodobé závazky z ručení	0
17	účet 457 - Dlouhodobé směnky k úhradě	0
18	Dluh celkem ⓘ	27 134
19	Podíl dluhu k průměru příjmů ⓘ	15 %
20	5 % z rozdílu mezi výší dluhu a 60 % průměru příjmů za poslední 4 roky	-

Kalkulačka – Rozpočtová odpovědnost

**Propočet pro
následující roky
na základě dat
zadaných
uživatelé**

AKTUÁLNÍ VÝPOČET (OD ROKU 2016)

UNIVERZÁLNÍ KALKULAČKA

UNIVERZÁLNÍ KALKULAČKA

Manuální kalkulace bez ohledu na zvolený rok

Číslo řádku	Ukazatel	Hodnota
1	Příjem v roce n	____
2	Příjem v roce n-1	____
3	Příjem v roce n-2	____
4	Příjem v roce n-3	____
5	Průměr příjmů za poslední 4 roky	0
6	účet 281 - Krátkodobé úvěry	____
7	účet 282 - Eskontované krátkodobé dluhopisy (směnky)	____
8	účet 283 - Krátkodobé závazky z vydaných dluhopisů	____
9	účet 289 - Jiné krátkodobé půjčky	____
10	účet 322 - Směnky k úhradě	____
11	účet 326 - Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	____
12	účet 362 - Krátkodobé závazky z ručení	____
13	účet 451 - Dlouhodobé úvěry	____
14	účet 452 - Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	____
15	účet 453 - Dlouhodobé závazky z vydaných dluhopisů	____
16	účet 456 - Dlouhodobé závazky z ručení	____
17	účet 457 - Dlouhodobé směnky k úhradě	____
18	Dluh celkem	0
19	Podíl dluhu k průměru příjmů	0 %
20	5 % z rozdílu mezi výší dluhu a 60 % průměru příjmů za poslední 4 roky	-

Reakce na vybrané chybné interpretace

- **zákon neposuzuje finanční zdraví obce, každý se soustředí na hlídání hranice 60%,**

Účelem zákona je předcházet rizikům potenciálního nevhodného chování s prostředky územních samosprávných celků a rizikům nesplácení dluhů.

- **zákon způsobí tlak na hromadění kapitálu a další omezení investic obcí**

Zákon obce neomezuje ohledně výše jejich dluhů. V případě nadměrného zadlužení by obec měla na situaci bezprostředně reagovat => **začít splácet přiměřenou část svých závazků**. Výše povinné minimální splátky dluhu je nastavena hluboko pod úrovní běžných úvěrových podmínek vyžadovaných bankovními institucemi.

- **zákon šikanuje samosprávy**

Pravidlo pro územní samosprávné celky patří k nejmírnějším v EU (žádné sankce). Jedná se o nápravný mechanismus (smyslem je zajistit minimální prostředky k následnému splacení dluhu).

Reakce na vybrané chybné interpretace

- **podle zákona finančně naprosto zdravé obce mohou být snadno na tabulce hříšníků**

Jedná se pouze o publikaci vybraných údajů z finančních a účetních výkazů, které jsou již v současnosti zveřejňovány samotnými obcemi i MF. Nebudou zveřejňovány žádné citlivé informace, jejichž zveřejnění by dotčené obce nějak poškodilo.

- **podle zákona není možné krýt deficit rozpočtu obce úvěrem..., v podmínkách samospráv by se tak naprosto omezil rozvoj a v malých obcích by se úplně zastavil**

Chybná souvislost ustanovení dluhové brzdy a fiskálního pravidla (§ 14 zákona o pravidlech rozpočtové odpovědnosti). Dluhová brzda se uplatní, když dluh sektoru veřejných institucí po odečtení rezervy peněžních prostředků při financování státního dluhu činí nejméně 55 % nominálního hrubého domácího produktu.

Reakce na vybrané chybné interpretace

- **nastavit skutečný ukazatel sledování finančního zdraví obce (např. „průměrná výše provozního salda vůči výši dluhu“)**

Celkové příjmy vytváří pro obce větší manévrovací prostor než provozní saldo. Provozní příjmy jsou veškeré příjmy, bez kapitálových příjmů a investičních dotací. Provozní výdaje jsou výdaje, které obec musí každý rok vynaložit na provoz – jsou ze zákona nebo na provozní aktivity (údržba města, příspěvkové organizace, úřad....) => poměrně těžko se v této části výdajů hledají úspory.

- **výhrady k novele zákona č. 250/2000 Sb. (např. zákon utápí ekonomy samospráv v administrativní zátěži – požadavek na zveřejňování, které je složité a zmatečné)**

Nová právní úprava reaguje také na dlouhodobou kritiku občanů (zastupitelé obcí si za zavřenými dveřmi „dělají, co chtějí“); **ÚSC je veřejnoprávní korporací a ne soukromá firma, zastupitelé jsou volení zástupci občanů.**

Princip způsobu zveřejňování zůstal zachován: dokumenty se zveřejňují na internetových stránkách a na úřední desce => je zajištěna informovanost i těch občanů, kteří nemají přístup k internetu.

Děkuji za pozornost

